

ת"פ 22463/02/15 - ד ה נגד משטרת ישראל תביעות- שלוחת טבריה

בית משפט השלום בטבריה

ת"פ 22463-02-15 משטרת ישראל תביעות- שלוחת טבריה נ' ה(עציר)
תיק חיצוני:

בפני	כב' השופט ניר מישורי לב טוב
מבקש	ד ה (עציר)
נגד	
משיבים	משטרת ישראל תביעות- שלוחת טבריה

החלטה

1. בפני בקשה על פי סעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב - 1982 (להלן : "החסד"פ") שהוגשה על ידי הנאשם/המבקש (להלן : "הנאשם") להעמיד לעיון הנאשם את מסמכי תיק הרווחה בשירותי הרווחה בתל אביב בעניינה של המתלוננת.

2. **טיעוני הצדדים בבקשה :**

טיעוני הנאשם :

א. בבקשתו בכתב טען הנאשם כי המתלוננת הינה אישה אלימה ועצבנית אשר לא שולטת בעצמה כאשר לטענתו התפרצויות הזעם שלה התרחשו בין השאר במפגשים עם שירותי הרווחה. עוד נטען כי הוויכוחים בין המבקש למתלוננת עמדו על רקע ההזנחה של ילדי המבקש על ידי המתלוננת אשר אינה מטפלת בהם והם מוזנחים נפשית ופיזית. עוד מסר הנאשם כי המבקש התלונן לא אחת בשירותי הרווחה על התנהגותה של המתלוננת ותלונותיו נמצאו מוצדקות.

אי העמדת חומר החקירה לעיונו של המבקש, יש בה כדי לפגוע פגיעה אנושה בזכותו של הנאשם להליך הוגן.

ב. ב"כ הנאשם הוסיף במעמד הדיון כי המתלוננת נהגה ונוהגת באלימות כלפי הילדים, וכל ביקורת של הנאשם בנדון גוררת איומים ותלונות מצידה במשטרה. שירותי הרווחה רצו להוציא את הילדים ממנה כי היא מכה אותם והיא רצתה ליצור נתק בין הנאשם לילדיו. התלונה נועדה על מנת שבית המשפט ירחיק את הנאשם מילדיו ושירותי הרווחה מודעים לכך, זכותו של הנאשם לקבל את מלוא הראיות ותיק הרווחה. המתלוננת התנהגה בצורה לא תקינה מול הרווחה ולכן הנאשם מבקש לקבל את החומר.

ג. ב"כ הנאשם ביקש כי בית המשפט יעיין בתיק הרווחה.

ד. ב"כ הנאשם הגיש התמליל מתוך תיק החקירה נ/1 ממנו עולה לדברי ב"כ הנאשם כי נשמעים איומים מצד המתלוננת שהיא תוציא לנאשם את העיניים.

ה. אין התנהלות דיונים בין הצדדים בבית משפט לענייני משפחה, הנאשם לא רוצה לדעת מה כישורי המתלוננת, אך אם יש לה התנהגות חריגה, אם היא אלימה, מכה את הילדים ומזניחה אותם זה דבר שלא נעשה "ביום יומיים..."

אם נרשם בתיק הרווחה כי המתלוננת לא מאפשרת את ביקורי סדרי ראייה, מסיתה את הילדים כנגד הנאשם, אז מובן מה מטרת התלונה וכי היא נוצרה על מנת ליצור נתק.

טיעוני המאשימה:

א. בתגובתה בכתב ת/1 טענה המאשימה כי תיקי רווחה, על כל הכלול בהם חוסים תחת פרק ג' לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971, הקובע בסעיף 50 א בו, חסיון חלקי על כל ראייה שהגיעה לעובד סוציאלי במסגרת עבודתו בנוגע למטופל הנזקק לשרותיו אלא אם ויתר האדם על החיסיון או שבית המשפט מצא כי הצורך לגלות את הראייה לשם עשיית צדק עדיף על העניין שיש שלא לגלותה. המתלוננת לא ויתרה על החיסיון והסניגור לא הצביע כיצד חשיפת החומר המבוקש יש בה כדי לסייע לעשיית צדק בעניינו הפלילי של הנאשם.

ב. אין ספק כי חשיפת חומר חסוי זה עלולה להביא לפגיעה בלתי מידתית בפרטיות העדה. על בית המשפט השומע את העדה לקבל עמדתה לעניין חשיפתו ולבצע איזון בין היתרון העשוי לצמוח להגנת הנאשם כתוצאה מחשיפת החומר החסוי לבין הפגיעה הצפויה בפרטיותה של המתלוננת.

ג. אין בטענה כי קיימות מחלוקות בין הנאשם לבין המתלוננת בדבר הסדרי הראייה של הילדים כדי להצדיק שימוש באיומים ו/או ביצוע עבירה של הטרדה באמצעות מתקן בזק. גם אם היה קמפוז אמת בטיעוני המבקש לגבי אופייה ואופן התבטאותה של המתלוננת ו/או התנהגותה, אין בכך להצדיק ו/או להוות טענת הגנה רלוונטית המצדיקה חשיפת חומר בכלל וחומר חסוי על פי חוק שכן לא ניתן לטעון טענה של הגנה עצמית כאשר אדם מאוים על ידי אחר ובוחר בתגובה לאיים במקום לגשת ולהתלונן במשטרה, על אתת כמה וכמה עת מדובר בעבירות שבוצעו באמצעות מתקן בזק.

ד. תיק הרווחה אינו דרוש לנאשם לצורך ביסוס הגנת הנאשם בתיק הפלילי אלא כחלק ממלחמתו במתלוננת במסגרת הסדרי הראייה ומשמורת הילדים. ניסיונו של הנאשם לקבל את תיק הרווחה במסגרת ההליך הפלילי מהווה תכסיס וניצול לרעה של ההליך הפלילי על מנת להשיג לעצמו יתרון ו/או מידע הנמנע ממנו בהליך אזרחי. לא לכך נועד ההליך הפלילי ולא לצורך זה נקבע סעיף 108 לחסד"פ.

ה. בטיעוניה במעצד הדיון הוסיפה ב"כ המאשימה כי כל התכתובת בין הצדדים מצויה בתיק ורואים שאין תגובה מאיימת או שכוללת בחובה הטרדות מהצד השני אלא אך ורק ממצד הנאשם.

3. הצדדים הסכימו כי ההליך הדיוני הראוי לשמיעת בקשה זו הינו לפי סעיף 108 לחסד"פ ולא סעיף 74 לחסד"פ.

4. במסגרת החלטתי מיום 18/3/15 הוריתי על העברת תיק הרווחה לעיון בית המשפט בטרם החלטה וקבלת עמדת המתלוננת באמצעות המאשימה האם מתנגדת למסירת תיק הרווחה לידי ההגנה.

5. בתאריך 23/3/15 נמסרה הודעת המאשימה לפיה שוחחה עם המתלוננת אשר הסכימה להעביר את תיק הרווחה לעיונו של בית המשפט, המאשימה מבהירה בהודעתה כי י ככל שבית המשפט יחליט שיש בתיק הרווחה רלוונטיות להגנת הנאשם, רק אז תסכים המתלוננת להעברת תיק הרווחה לידי ב"ב הנאשם.

דין והכרעה :

1. המסגרת הנורמטיבית :

הצדדים הסכימו על הגשת הבקשה והדיון בה במסגרת סעיף 108 לחסד"פ.

סעיף 108 לחסד"פ קובע כי :

"צו להמצאת מסמכים ומוצגים -

בית המשפט רשאי, לבקשת בעל דין או מיזמת בית המשפט, לצוות על עד שהוזמן או על כל אדם אחר להמציא לבית המשפט במועד שיקבע בהזמנה או בצו, אותם מסמכים הנמצאים ברשותו ושפורטו בהזמנה או בצו."

כב' השופט י. עמית עמד לא מכבר על האבחנה המהותית והדיונית בין דרכי ההתנהלות הדיונית השונה על פי סעיפים 74 ו- 108 לחסד"פ בבש"פ 8252/13 - מדינת ישראל נ' ליאל שיינר, לא פורסם, (23/01/2014).

בית המשפט עומד על ההבדלים והנפקות השונה שיש לכל אחד מהנתיבים הדיוניים :

"ואם יתמה הקורא, מה לי סעיף 74 ומה לי סעיף 108 לחסד"פ, אשיב כי להבחנה בין שני המסלולים

מספר נפקויות כלהלן:

א. סעיף 74 מופנה בעיקרו לתביעה ומטיל עליה חובה להמציא את חומר החקירה לנאשם, בעוד סעיף 108 מופנה בעיקרו לבית המשפט הדן בתיק העיקרי.

ב. הפנייה לבית המשפט במסגרת סעיף 74 נעשית על ידי ההגנה, בעוד שהשימוש בסעיף 108 לחסד"פ יכול וייעשה על ידי ההגנה או התביעה ואף ביוזמתו של בית המשפט.

ג. סעיף 74 נדון בפני השופט התורן, שאינו המותב הדן בתיק העיקרי. לעומת זאת, סעיף 108 עניינו בעד המביא עמו מסמכים, כך שבית המשפט הדן בתיק העיקרי, הוא שאמור להחליט הן בנושא הרלבנטיות והן באיזון בין אינטרס הנאשם לבין החסיון/האינטרס המוגן.

עם זאת, הפסיקה הכירה בכך שיתכנו מקרים בהם רשאי המותב הדן בתיק העיקרי להורות כי גם בקשה לפי סעיף 108 לחסד"פ תידון בפני השופט התורן (לשיקולים השונים בנושא זה ראו החלטתה של השופטת ארבל בבש"פ 9305/08 פלוני נ' בית ספר מאמוניה לבנות, בפסקאות 13-17 (3.12.2008) (להלן: עניין מאמוניה)).

ד. על החלטה במסגרת סעיף 74 יש זכות ערר כקבוע בס"ק (ה). לעומת זאת, החלטה הניתנת על ידי המותב בתיק העיקרי היא החלטת ביניים שאין עליה זכות ערעור אלא במסגרת הערעור בתיק העיקרי (סעיפים 41, 52 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984. לנושא החלטות ביניים בדיון הפלילי ראו בש"פ 8735/09 מרדינגרנ' מדינת ישראל (11.11.2009)).

ה. הדיון על פיסעיף 74 נעשה ברגיל בתחילת הדרך, טרם תחילת הדיון בתיק העיקרי, בעוד שהחלטה על פי סעיף 108 ניתנת במהלך הדיון בתיק העיקרי. לכך יתרון מבחינת התקדמות ההליך העיקרי, שכיום מתעכב פעמים רבות, בשל טענת ההגנה כי לא כל חומרי החקירה הגיעו לידיה.

עם זאת, הבחנה זו אינה "חותכת", באשר ניתן להגיש בקשות לפי סעיף 74 לחסד"פ גם בשלב ההוכחות, כפי שניתן להגיש בקשה לפי סעיף 108 לחסד"פ עוד טרם ההוכחות (עניין מאמוניה, פסקה 12).

[במאמר מוסגר: לא נעלם מעיני כי סעיף 108 נמצא בסימן לפרק ד' לחסד"פ שכותרתו "הליכים שלפני המשפט". בפועל, משמש הסעיף להזמנת עדים בכלל, ובפסיקה נאמר כדבר מובן מאליו כי הוא משמש בשלב הבאת הראיות (עניין שרים, בפסקה 10)].

ו. מספר השלכות על ניהול ההגנה: במסלול של סעיף 74 לחסד"פ הנאשם יודע מראש את טיבו של החומר אותו קיבל, והוא יכול לכלכל את הגנתו מראש, בהתאם לחומר.

אם נוקטים אנו במסלול של סעיף 108 לחסד"פ, ועד פלוני המציא במהלך המשפט חומר רלבנטי להגנה, ייתכן כי הדבר יצריך חקירה נוספת של המתלוננת או של עדים אחרים שכבר נשמעו.

ההגנה אינה חייבת כמובן לעשות שימוש בחומר שנמסר לה מכוח החלטה על פי סעיף 74 לחסד"פ, שייתכן כי החומר לא רק שאינו מקדם את הגנתו של הנאשם, אלא אף עלול להזיק לו. המסלול של סעיף 74 מאפשר אפוא להגנה לעשות "צנזורה" מוקדמת על החומר ולשקול אם לעשות בו שימוש אם לאו. במצב הדברים הרגיל, מקום בו השופט עיין בחומר על פי סמכותו לפי סעיף 74(ד) לחסד"פ ומצא כי הוא עלול להזיק לנאשם, החומר לא ייחשף להגנה באשר אינו יכול להועיל לנאשם, אך ברי כי השופט לא יורה על העברת החומר לתביעה על מנת שתשתמש בו לחובת ההגנה. דהיינו, ההגנה לא נוטלת סיכון בבקשה לפי סעיף 74. לא כך כאשר המותב שיושב בדן בוחן חומר שהובא על ידי עד במסגרת סעיף 108, שאז התביעה רשאית לבקש להגיש את החומר שהביא עמו העד כראיה מטעמה. לכן שתי השלכות הכרוכות זו בזו: האחת - להגנה לא ניתנת אפשרות לעיין בחומר קודם לכן כדי לבחון אם "הלנו את האם לצרינו", השניה - בית המשפט היושב על מדין נחשף לחומר שעשוי להיות לחובת הנאשם ואשר ההגנה אינה מעוניינת כי יוגש לתיק.

ז. לא מצבו של המותב בתיק העיקרי, הנדרש ליתן החלטה על פי סעיף 108 לחסד"פ, כמצבו של השופט הדן בבקשה לפי סעיף 74 לחסד"פ. המותב בתיק העיקרי כבר שמע חלק מהעדויות והוא בקיא בפרטי התיק ובניואנסים השונים. ככל שקו ההגנה של הנאשם כבר נחשף - בהנחה שהנאשם השיב בפירוט לכתב האישום או שכבר מסר עדותו - המותב יכול להעריך טוב יותר את הרלבנטיות ואת משקל החומר להגנת הנאשם. לא כך השופט שדן בבקשה לפי סעיף 74, המסתמך על הראיות הגולמיות, ולעיתים אף קו ההגנה של הנאשם טרם התברר לו, כך שיכולתו להעריך את הרלבנטיות של החומר ומשקלו להגנת הנאשם נמוכה יותר.

מנגד, יכול הטוען לטעון, כי המותב בתיק העיקר יאינו נחשף לכל חומרי החקירה, אלא אך לחומרים שהובאו בפניו על ידי הצדדים, בעוד השופט הדן במסגרת סעיף 74 יכול לקבל "תמונת מצב" ברורה כבר בתחילת הדרך.

ח. כאמור, המחלוקת לגבי תחולת סעיף 74 או סעיף 108 מתמקדת במצב בו החומר המבוקש נמצא ברשות ושל צד שלישי ולא בתיק החקירה. כאשר ניתנת החלטה על פי סעיף 74 לחסד"פ, הנאשם גורם לתביעה להפעיל את כוחותיה על מנת לתפוס את החומר מידי המחזיק, לעיתים אף בניגוד לרצונו של המחזיק. ואילו על פי סעיף 108 לחסד"פ, נדרש המחזיק בחומר להמציאו בעצמו לבית המשפט...

ט. כאשר מדובר בחומר שיש לגביו חסיון (כמו רישומים הנוגעים לטיפול נפשי של פסיכולוג, כבמקרה שבפנינו) או שחשיפתו עלולה לפגוע באינטרס מוגן כמו פרטיות (כגון יומנים פרטיים שלמתלוננת בעבירת מין), נדרש בית המשפט לאזן בין האינטרסים הנוגדים. מאחר שהדיון בסעיף 74 נערך בנפרד, הרי שבית המשפט יכול לעיין בחומר שגילוי מתבקש, ככל שמצא לעשות כן, וליתן החלטתו בשובה ונחת. לא כך כאשר העד עומד על דוכן העדים ומגיש את החומר לבית המשפט, אשר נדרש לעיין בו וליתן החלטתו על אתר, או לאחר הפסקה קצרה. מנגד, יש שראו בכך יתרון, שבהליך על פי סעיף 108 "ניתן לברר בו במקום טענה שלחסייון, אם תועלה" (דברי השופט גרוניס (כתוארו אז) בעניין מצרי בעמ' 340)).

י. ככלל, ההליך על פי סעיף 74 נערך במשולש שבין התביעה-נאשם-בית המשפט, מבלי שלבעל הדבר ניתנת האפשרות להסביר ולהגיב.

לעומת זאת, כאשר המתלוננת או המטפל (פסיכולוג, עו"ס, רופא) עומדים על דוכן העדים, הם יכולים להגיב ולהסביר מדוע חשיפת החומר מיותרת, או מה הנפקות של חשיפת החומר לגבי המתלוננת. לכך יש שתי השלכות, שלא ניתן להפריז בחשיבותן: ראשית, עצם מתן זכות הטיעון למתלוננת עולה בקנה אחד עם המגמה לשמוע את קולם של נפגעי עבירה, ויש בו משום "צדק פרוצדורלי" כלפי המתלוננת (דנה פוגץ' "חשופה לעין כל: על זכותה של נפגעת עבירה לפרטיות בהליך הפלילי" טכס ט לה"ש 36, טכס טלה"ש 195-206 (עתידי להתפרסם בספר לכבודו של השופט אליהו מצא (אהרן ברק ואיילה פרוקצ'יה עורכים, 2014) (להלן: פוגץ')). שנית, למרות שהשיקולים בשני ההליכים דומים, ולמרות שבעניין שרים לא התקבלה הטענה כי המסלול של סעיף 108 פוגע א-פריונית פחות במתלוננת, אין לכחד כי עצם מתן זכות טיעון ותגובה - אם למתלוננת ואם לאיש המקצוע שמחזיק ברישומים הנוגעים אליה - עשוי להביא למתן משקל רב יותר לשיקולי החסיון ולזכות המתלוננת לפרטיות ולכבוד. ודוק: בעניין שרים נאמר כי יש ליתן זכות טיעון למתלוננת או לעד גם במסגרת סעיף 74 לחסד"פ, מקום בו מדובר בפגיעה פוטנציאלית בפרטיותם, אך אין זה מהלך הדברים הרגיל בדיון שנערך במסלול עלפי סעיף זה. "...

בהתייחס לשאלה מתי על בית המשפט לפנות לסעיף 108 לחסד"פ ומתי לסעיף 74 לחסד"פ משיב כב' השופט עמית :

"הנה כי כן, לפנינו הבחנה בין חומר הנמצא בליבת המחלוקת ואשר צריך להיות בידי התביעה או בשליטתה, שאז יידון במסגרת סעיף 74 לחסד"פ, לבין חומר אחר, שגם אם יכול להועיל להגנה, אך אינו בליבת המחלוקת ולא מצוי או צריך להיות מצוי בידי התביעה, שאז המסלול הוא על פי סעיף 108 לחסד"פ..."

"עמדנו לעיל על נפקויות ההבחנה בין שני המסלולים, ועל רקע זה, אצביע על טעמים נוספים בגינם אני סבור כי על דרך הכלל, בנסיבות שלפגיעה פוטנציאלית בפרטיות מתלוננת, יש ליתן עדיפות למסלול של סעיף 108 לחסד"פ.

ניקח לדוגמא צו, שניתן במסגרת סעיף 74, המורה ללשכת הרווחה להמציא את התיק של המתלוננת.

מה טעם להורות בצו כאמור, מבלי שנתברר אפילו אם למתלוננת יש בכלל תיק בלשכת הרווחה, מבלי שניתנה לבית המשפט הזדמנות לתהות על קנקנה של המתלוננת ועל הקשר והזיקה לתיק המתלוננת בלשכת הרווחה, כדי לבחון אם יש טעם במתן צו כאמור..."

בית המשפט העליון עומד על שיקולים המנחים את בית המשפט בדיון בבקשה לפי סעיף 108 לחסד"פ :

" א. למרות שנקודת המוצא היא של גילוי רחב, על פי פוטנציאל ההגנה של הנאשם ואפילו בפריפריה של האישום, לא כך כאשר מדובר בפגיעה בזכות החוקתית של המתלוננת לפרטיות ולכבוד. במקרה כאמור, בחינת הרלבנטיות ובחינת הזיקה בין החומר לפוטנציאל ההגנה של הנאשם נעשית יותר בקפידה מאחר שיש לאזן בין זכויות המתלוננת לזכויות הנאשם למשפט הוגן (ראו, לדוגמה, עניין אהרון בפסקה 7). זו תורת שני השלבים שהזכרנו לעיל במסגרת הדיון בסעיף 74 לחסד"פ, כך שבמקרה של התנגש ותבין זכות הנאשם לזכות המתלוננת, נוסחת האיזון היא זהירה יותר.

ב. נוסחות האיזון: כאשר האפשרות כי זכות הנאשם למשפט הוגן תיפגע היא רחוקה ובלתי משמעותית, יש ליתן משקל לזכויות המתלוננת. הצד השני של המשוואה הוא, כי כאשר מדובר בחומר חקירה מובהק או כאשר ברי כי קיימת אפשרות סבירה כי יש בחומר להועיל לנאשם, יורה בית המשפט על גילוי החומר, גם על חשבון פגיעה בפרטיותם של צדדים שלישיים (עניין התצ"ר, בעמ' 635-636; עניין שרים, בעמ' 381 והאסמכתאות הרבות שם).

בהקשר זה אחזור ואזכיר את "מקבילית הכוחות" עליה עמדנו לעיל במסגרת הדיון בסעיף 74 לחסד"פ (וראו דברי השופט מלצר בעניין אברהמי). כאשר יש צד שלישי שעשוי להיפגע מחשיפת החומר, תגבר הנטייה של בית המשפט לא לסווג את החומר, מלכתחילה, כחומר חקירה. כך, לדוגמה, נאמר על ידי השופטת פרוקצ'יה בבש"פ 3642/04 סרפו נ' מדינת ישראל (12.5.2004):

"חומר רקע הנוגע למי מן המעורבים בפרשה אך אינו מתייחס למסכת העובדות הנוגעת לאישום אינו עונה, בהכרח, להגדרה של 'חומר חקירה' וממילא אינו חייב בהעברה לעיון הסניגוריה במיוחד כאשר הצגתו לעיון עשויה לפגוע בצינעת הפרט".

ג. לצד המשקל שעל בית המשפט ליתן לפגיעה הקשה במתלוננת, יש ליתן משקל גם לאינטרס הציבורי בקיום הליכי משפט. ככל שתפחת רמת ההגנה על הפרטיות ועל כבודה של מתלוננת כך תירתענה נפגעות מהתלונן כנגד הפוגעים בהן" (דברי השופט חשין ברע"פ 5877/99 יאנוס נ' מדינת ישראל, פ"ד נט(2) 97, 117 (2004) (להלן: עניין יאנוס). על מנת לעודד מתלוננות להתלונן יש "לכונן מערכת שתגונן על המתלוננת ברמת המיקרו" (דברי השופט הנדל בבש"פ 6695/11 הנ"ל, בפסקה 8).

יפים לענייננו דברי כב' השופט עמית בסיכום החלטתו :

"א. תחילת מסע בשיקולים המוכרים לגבי גילוי חומר חקירה במסגרת סעיף 74 לחסד"פ: האם

מדובר בחומר רלבנטי או שמא ב"מסע דיג", האם החומר בתיק החקירה או בידי צדדים שלישיים, "מקבילית הכוחות".

ב. כאשר יש בחומר המבוקש כדי לפגוע בחסיונות, בזכויות קורבן העבירה ובאינטרסים מוגנים של צדדים שלישיים, נוסחת האיזון היא כי יש להורות על גילוי החומר מקום בו מדובר בחומר חקירה מובהק או שיש יסוד סביר להניח כי החומר יועיל להגנת הנאשם.

ג. יש ליתן גם משקל ל"כוח" התביעה להשיג את החומר מהצדדים השלישיים, ולכך שהחומר המבוקש נמצא בחו"ל.

ד. השיקולים הנדרשים לצורך איזון האינטרסים במסלול של סעיף 74 לחסד"פ ובמסלול של סעיף 108 לחסד"פ דומים. עם זאת, לשוני בין שני המסלולים יש נפקויות רבות, ובין היתר, לגבי עיתוי הבקשה, הפורום הדן בבקשה (המותב בתיק העיקרי או השופט התורן), הזכות לערר, והאפשרות לבחינה מוקדמת של החומר על ידי ההגנה. אחת הנפקויות החשובות היא, שבמסגרת סעיף 108 נשמע קולה של המתלוננת או של צדדים שלישיים המחזיקים ברישומים הנוגעים למתלוננת (כמו פסיכולוג או עו"ס).

בית המשפט העליון נדרש לא אחת לדון בקשות ההגנה לקבל לידיה התיק הסוציאלי בעניינה של מתלוננת. בבש"פ 9081/12 - פלוני נ' מדינת ישראל, תק-על 2013(1), 605(06/01/2013) אשר דן בבקשת ההגנה לקבל לידיה את תיק הרווחה וחומרים נוספים נאמר כי :

"לפיכך הודגשה חובת הזהירות המוטלת על המערכות המעורבות כאשר הן נדרשות לעניינים שיש בהם משום פגיעה במתלונן. יש לציין כי הרגישות בעניין זה מתחייבת הן מזכויותיהם של המתלוננים, והן מהאינטרס הציבורי בעידוד הגשת תלונות על עבירות מין".

מן הכלל אל הפרט :

לאחר שעינתי בעובדות כתב האישום המיוחסות לנאשם, טיעוני הצדדים, בראיות שהוגשו לצורך בקשה זו ובהעתק צילומי של תיק הרווחה אשר הוגש לעיוני על ידי התביעה כאמור בהחלטה מיום 18/3/15 סבורני כי דין הבקשה להידחות ובכל מהטעמים הבאים :

א. ככלל סבורני כי אכן המסלול הדיוני המועדף לדיון בבקשת ההגנה לקבלת תיק הרווחה הינו סעיף 108 לחסד"פ, זאת בהינתן חומר הראיות המצומצם שהוגש לעיוני ממנו עולה כי החומר הסוציאלי המבוקש מצוי בפרפריה של חומרי החקירה בתיק וכי למתלוננת עומד חסיון בדיון.

ב. סעיף 50 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 מסדיר חסיון מתלונן - עו"ס :

"(א) עובד סוציאלי כהגדרתו בחוק העובדים הסוציאליים, התשנ"ו-1996, אינו חייב למסור ראייה על דבר הנוגע לאדם שנוקק לשירותו והדבר הגיע אליו תוך עיסוקו כעובד סוציאלי והוא מן הדברים שלפי טיבם נמסרים לעובד סוציאלי בדרך כלל מתוך אמון שישמרם בסוד, אלא אם כן ויתר האדם על החסיון או שבית המשפט מצא כי הצורך לגלות את הראיה לשם עשיית צדק עדיף על הענין שיש שלא לגלותה."

אכן, המתלוננת מסרה באמצעות ב"כ המאשימה בהודעה מיום 23/3/15 כי רק באם יקבע בית המשפט כי קיימת רלוונטיות בתיק הרווחה להגנת הנאשם, תסכים המתלוננת להעברת תוכן תיק הרווחה לעיון הנאשם.

ג. הצורך בשמירה על חסיון עובד סוציאלי - מטופל קם במקרה זה הן לצורך הגנה על זכותה של המתלוננת לפרטיות וצנעת הפרט והן כחלק מהאינטרס הציבורי הרחב יותר בעידוד הגשת תלונות בגין אלימות בין בני זוג ואלימות כנגד קטינים והרצון שלא להרתיע מתלוננים מפני מתן עדות לאור החשש המובן כי פרטיהם האישיים והמוצנעים יהפכו בעקבות תלונתם לנחלת הכלל או קרדום לחפור בו כנגדם.

ד. טענת הנאשם הינה כי המתלוננת נוהגת באלימות מילולית כנגד הנאשם, מבקשת לנתקו מילדיו ומשתמשת בהגשת התלונה במשטרה ככלי ניגוח בנאשם. מעיון בתיק הרווחה לא מצאתי זכר לטענות אותם העלה הנאשם במסגרת הדיון בבקשה ולא מצאתי כל ממצא בתיק הרווחה אשר עשוי לשמש להגנת הנאשם באשר אי מסירתו לעיון ההגנה תפגע בהליך ההוגן או תגרום עיוות דין כלשהו.

ה. מכיוון שכך גם לא מצאתי צורך בקביעה האם בקשתו של הנאשם עולה כדי "מסע דיג" או שמא מדובר בבקשה אותנטית המתייחסת אך ורק לניהול הגנתו בתיק זה.

ו. באיזון השיקולים השונים אשר נקבעו בפסיקת בית המשפט העליון וכאמור לעיל מצאתי כי אין מקום למסור לעיון ההגנה חלק או כל תיק הרווחה אשר הוצג לעיוני במסגרת הדיון בבקשה ולפיכך הבקשה נדחת.

המכירות תעביר ההחלטה בדחיפות לצדדים. העתק תיק הרווחה יוחזר לידי התביעה.

ניתנה היום, ד' ניסן תשע"ה, 24 מרץ 2015, בהעדר הצדדים.

